

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії

академік НАМН України професор

Ю. В. Вороненко

«08» 02 2017 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ДО АСПРАНТУРИ**

за науковою спеціалізацією

«ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ»

14.03.02

Київ - 2017 рік

СКЛАД ПРЕДМЕТНОЇ КОМІСІЇ:

Дядик Олена Олександрівна – завідувач кафедри патологічної та топографічної анатомії НМАПО імені П.Л.Шупика, доктор медичних наук, професор;

Сільченко Валерій Петрович – професор кафедри патологічної та топографічної анатомії НМАПО імені П.Л.Шупика, доктор медичних наук, професор;

Іркін Ігор Васильович – професор кафедри патологічної та топографічної анатомії НМАПО імені П.Л.Шупика; доктор медичних наук, професор.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст програми вступних іспитів до аспірантури охоплює весь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних лікарю-спеціалісту – патологоанатому для наукової роботи, а також для подальшої самостійної роботи і надання кваліфікованої допомоги хворим на базах кафедри під час проходження аспірантури. Спеціалісти за фахом «патологічна анатомія» при вступі в аспірантуру повинні володіти базовими знаннями з патологічної анатомії, обґрунтовано відповідати на запитання екзаменаційних білетів та вміти розв'язувати ситуаційні задачі.

Для визначення рівня знань і навичок лікар-спеціаліст зі спеціальності «патологічна анатомія» складає іспит для вступу в аспірантуру. В разі успішного складання іспиту, лікар-патологоанатом зараховується до аспірантури, після закінчення якої отримує посвідчення встановленого зразку.

**Програма
вступних іспитів до аспірантури
за спеціальністю 14.03.02 «Патологічна анатомія».**

№ з/п	Назва курсу
1	Організація патологоанатомічної служби
1.1.	Організація роботи патологоанатомічного бюро та відділення
1.2.	Загальні принципи патологоанатомічної діагностики та її значення для клінічної медицини
1.3.	Питання етики та деонтології у професійній діяльності лікаря-патологоанатома
2	Питання загальної патологічної анатомії
2.1.	Вчення про хворобу та патологічні процеси
2.2.	Морфологічні проявлення порушень крово- та лімфообігу
2.3.	Дистрофії та некроз
2.4.	Запалення та імунітет
2.5.	Основи імуноморфології та імунопатології
2.6.	Морфологія регенерації та процесів адаптації
2.7.	Загальна онкоморфологія
3	Спеціальна онкоморфологія
3.1.	Міжнародна класифікація новоутворень
3.2.	Поняття про передпухлинні процеси. Метаплазія. Дисплазія
3.3.	Ранній рак
3.4.	Новоутворення м'яких тканин
3.5.	Новоутворення кровотворної та лімфатичної систем
3.6.	Новоутворення органів дихання
3.7.	Новоутворення органів травлення
3.8.	Новоутворення органів сечовивідної системи
3.9.	Новоутворення чоловічих статевих органів
3.10.	Новоутворення жіночих статевих органів
3.11.	Новоутворення молочних залоз
3.12.	Новоутворення ендокринних залоз та АПУД-системи
3.13.	Новоутворення шкіри
3.14.	Новоутворення нервової системи
3.15.	Новоутворення кісткової та хрящової системи
4	Патологічна анатомія інфекційних хвороб та СНІДу
4.1.	Загальне вчення про інфекцію. Особливості вивчення секційного та біопсійного матеріалу при інфекційній патології
4.2.	Бактеріальні кишкові інфекції. Протозойні інфекції
4.3.	Туберкульоз
4.4.	Бактеріальні зоонози

4.5	СНІД (Патологічна анатомія та патогенез)
4.6	Венеричні хвороби
4.7	Особливо небезпечні інфекції
5	Патологічна анатомія захворювань системи кровообігу
5.1.	Гіпертонічна хвороба та гіпертензивні синдроми
5.2	Ішемічна хвороба серця
5.3	Церебро-васкулярні хвороби
5.4	Ревматичні хвороби серця
5.5	Вроджені вади серця
5.6	Бактеріальні ендокардити та кардіоміопатії
5.7	Хвороби судин
6	Патологічна анатомія захворювань органів дихання
6.1	Гострі вірусні пневмонії
6.2	Гострі бактеріальні та мікоплазмені пневмонії
6.3	Пневмонії змішаної етіології
6.4	Хронічні обструктивні хвороби легень
6.5	Алергічні захворювання легень
6.6	Професійні захворювання легень
6.7	Новоутворення легень
6.8	Пневмоконіози
7.	Патологічна анатомія захворювань органів травлення
7.1	Хвороби зубощелепної системи та ротової порожнини
7.2	Хвороби стравоходу, шлунку, кишківника
7.3	Ентеропатії-хвороба Крона, Уіпля
7.4	Апендицит. Хвороби очеревини та черевної порожнини
7.5	Хвороби печінки, жовчного міхура та підшлункової залози
8	Патологічна анатомія захворювань сечовивідної системи
8.1	Гломерулопатії
8.2	Тубуло-інтерстиційні ураження нирок
8.3	Гостра та хронічна ниркова недостатність
8.4	Нефросклероз. Нефролітіаз
8.5	Хвороби простати, чоловічих статевих органів
8.6	Новоутворення сечовидільної системи
9	Патологічна анатомія ендокринної системи та порушення обміну речовин
9.1	Система внутрішньої секреції
9.2	Хвороби щитовидної залози- патологоанатомічні та клінічні варіанти вола та тиреоїдитів
9.3	Патологія острівцевого апарату підшлункової залози
9.4	Патологія гіпофізу-акромегалія, цереброгіпофізарна кахексія, діпозо-генітальна дистрофія

9.5	Патологія парашитовидних залоз-гіпо-та гіперпаратиреози. Тетанія
9.6	Новоутворення ендокринних залоз та АПУД-системи
10	Патологічна анатомія хвороб центральної нервової системи
10.1	Анатомо-фізіологічні особливості ЦНС
10.2	Особливості морфологічного дослідження ЦНС, техніка елективного пофарбування
10.3	Запальні хвороби ЦНС- менінгіти, енцефаліти, абсцеси
10.4	Зміни у ЦНС при соматичних захворюваннях
11	Патологічна анатомія хвороб лімфатичної та кровотворної системи
11.1	Морфофункціональна характеристика кровотворної та лімфатичної систем
11.2	Анемії та гіпопластичні стани кровотворення
11.3	Геморагічні пурпури та порушення гемостазу. Синдром внутрішньосудинного згортання (ДВЗ-синдром)
11.4	Морфологія запальних та імунореактивних змін у органах імуногенезу
11.5	Функціональна морфологія та патологія тімусу
11.6	Пухлини кровотворної та лімфатичної систем
12	Патологічна анатомія хвороб опорно-рухівного апарату
12.1	Функціональна морфологія кісткової тканини
12.2	Переломи кісток
12.3	Остеомієліти
12.4	Остеомаліяції, рахіт, хвороба Фанконі
12.5	Диспластичні хвороби кісток
12.6	Пухлини кісток та хрящової тканини
12.7	Хвороби суглобів, сухожиль та фасцій
12.8	Хвороби м'язів
13	Патологічна анатомія хвороб шкіри та сполучної тканини
13.1	Функціональна морфологія шкіри
13.2	Запальні ураження шкіри
13.3	Ураження шкіри при дифузних захворюваннях сполучної тканини
13.4	Пухлини шкіри та її додатків
14	Патологічна анатомія ускладнень вагітності, пологів післяпологового періоду.
14.1	Плацента
14.2	Ектопічна вагітність
14.3	Гестози (токсикози) вагітності
14.4	Ускладнення пологів (шок, кровотеча, ДВЗ-синдром, емболія навколоплідними водами)
14.5	Гінекологічний сепсіс
14.6	Трофобластична хвороба

14.7	Вагітність при екстрагенітальній патології
15	Патологічна анатомія гінекологічних-захворювань
15.1	Гістофізіологія та гістопатологія оваріально-менструального циклу
15.2	Патологія ендометрія
15.3	Патологія шийки матки
15.4	Патологія маткових труб
15.5	Патологія яєчників
15.6	Патологія піхви та зовнішніх статевих органів
15.7	Пухлини статевих органів жінки
16	Патологічна анатомія хвороб перинатального періоду та дитячого віку
16.1	Патологія пренатального періоду
16.2	Патологія перинатального періоду
16.3	Патологія посліду
17	Патологічна анатомія ускладнень після діагностичних лікувальних втручань та реанімації
17.1	Лікувальна хвороба
17.2	Ускладнення хірургічних втручань

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Автандилов Г.Г. Основы патологоанатомической практики. Руководство.- М.: Медицина, 1994.-510 с.
2. "Аруин Л.И., Капуллер Л.Л., Исаков В.А. Морфологическая диагностика болезней желудка и кишечника.-М: "Триада-Х", 1998.-483 с.
3. Богданова Т.И., Козырицкий В.Г., Тронько Н.Д. Патология щитовидной железы у детей. Атлас.-Киев "Чернобыльинтерформ",2000.-158с.
4. "Благодаров В.М. та співавт. Патологічна анатомія. Загальнопатологічні процеси. -Київ,"Генеза",1997.-509 с.
5. "Внезапная смерть: Материалы I-го сов.-амер. симпозиума, 3-7 октября 1977 г. Ялта /СССР/ /Под ред. А.М. Вихерта /СССР/, Д.Лауна /США/. М.: Медицина, 1980.-382 с.
6. Глузман Д.Ф. и соавт. Иммуноцитохимическая диагностика опухолей кроветворной и лимфоидной ткани у детей. Киев. "ДИА", 2005 –216с
7. Дамианов И. (перевод с английского). Секреты патологии. – Москва, Медицинское информационное агенство. 2006 –812с
8. Есипова И.К. Патологическая анатомия легких. М.: Медицина,1976.-182с.
9. Зербино Д.Д., Лукасевич Л.Л. Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови.-М., "Медицина",1989,-253 с
- 10 Зербіно Д.Д., Багрій М.М., Боднар Я.Я., Діброва В.А. Атлас. Патоморфологія. Гістологія. Вінниця. НОВА КНИГА. –2016. – 800с.
- 11 Калитиевский П.В. Макроскопическая дифференциальная диагностика патологических процессов. М.: Медицина, 1987.-400 с
- 12 Комарова Д.В.,Цинзерлинг В.А.Морфологическая диагностика инфекционных поражений печени.Спб.,Сотис,1999.-245 с.
- 13 Лобзин Ю.В., Руководство по инфекционным болезням. , Санкт-Петербург, Фолиант., 2000, - 936с
- 14 Мазур Н.А. Внезапная смерть больных ишемической болезнью сердца. М.: Медицина, 1985.-192 с
- 15 Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я.-ВОЗ, Женева,1998.-ТТ.1,2,3
- 16 Мордовцева В.Н., Цветкова Г.М.Патология кожи: Руководство. М.: Медицина, 1993.-ТТ.1,2
- 17 Общая патология человека: Руководство /под ред. А.И. Струкова, В.В. Серова, Д.С. Саркисова./ М.: Медицина, 1990.-Т.1,2.
- 18 Пальцев М.А. и соавт. Клинико-морфологическая диагностика и принципы лечения кожных болезней. – Москва. Медицина, 2006-511с.
- 19 Пальцев М.А., Кактурский Л.В., Зайратьянц О.В. Патологическая анатомия. Национальное руководство. Москва. Издательская группа «ГЕОТАР – Медиа». – 2011. – 1260 с.
- 20 Патологоанатомическая диагностика опухолей человека: Руководство (под ред.Н.А.Краевского,А.В.Смолянникова), М.: Медицина, 1993. ТТ.1-2.

21. Патоморлогія. За редакцією Марковського В.Д., Туманського В.О. Національний підручник. – Київ. – ВСВ «Медицина» - 2015. – 936 с.
22. Ревматические болезни. Под ред.В.А.Насоновой и Н.В.Бунчука.- М.,Медицина, 1997.-519 с
23. Роздільській Б.і.та співавт. Основи клініко-морфологічної невропатології.-Київ,"Здоров'я", 1992.-236 с
24. Руководство по иммуногистохимической диагностике опухолей человека. Под. Ред.Петрова С.В.,Райхлина Н.Т. Казань 2000-288с.
25. Саенко В.Ф.,Десятерик В.И.,Перцева Т.А.,Шаповалюк В.В. Сепсис и полиорганаая недостаточность.Кривой рог "Минерал" 2005.-466с.
26. Саркисов Д.С., М.А.Пальцев, Н.К.Хитров.Общая патология человека: Руководство .-М., Медицина, 1997. -607 с
27. Сметник В.П., Тумилович Л.Г. Неоперативная гинекология.- МИА,М., 2003.-560 с.
28. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия. М.: Медицина, 1993.-680 с.
29. Струков А.И., Соловьева И.П. Морфология туберкулеза в современных условиях. М.: Медицина, 1981. 120 с.
30. Федорова М.В., Калашникова Е.П. Плацента и ее роль при беременности.-М.,Медицина,1986.-252 с
31. Хмельницкий О.К. ,Хмельницкая Н.М. Патоморфология микозов человека. Санкт-Петербург.Изд.дом СПбМАПО, 2005.-438 с.
32. Хмельницкий О.К. и соавт. Общая патология костно-суставного аппарата. Новосибирск: АМН СССР, 1983.-186 с.
33. Хмельницкий О.К. Патоморфологическая диагностика гинекологических заболеваний.-Санкт-Петербург, СОТИС,1994.-479 с.
34. Цинзерлинг А.В., "Цинзерлинг В.А. Современные инфекции. Патологическая анатомия и вопросы патогенеза.Санкт-Петербург, СОТИС,2002.-359 с.
35. Цинзерлинг В.А ,Мельникова В.Ф. Перинатальные инфекции.Вопросы патогенеза,морфологической диагностики и клинико-морфологические сопоставления. Санкт-Петербург,"Элби СПб",2002.-350с
36. Чучалин А.Г., Синопальников А.И., Страчунский Л.С. Пневмония. Москва., МИА. 2006. – 462с.
37. Шулутко Б.И. Патология почек. Клинико-морфологическое исследование.-Л.,Медицина,1983.-296 с.
38. Щепотін І.Б. Онкологія. Київ. Книга плюс. – 2006. – 496 с.
39. Ярилин А.А. Основы иммунологии.-М,Медицина, 1999.-607 с.
40. Яковцова И.И., Садчиков В.Д., Котык Е.А и соавт., Патологическая анатомия. Учебник. Том 1. – Харьков. – 2015. – 300с.

Голова предметної комісії
завідувач кафедри патологічної та
топографічної анатомії

О. О. Дядик